

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Raadsvoorstel afronding fase 2 project de Vergert.

Zaak- & documentnr. : Z/24/123927 201728118

Opsteller : Sven Gerritsen

Portefeuillehouder : M. de Jonghe

Team : Ruimtelijke ontwikkeling

Samenvatting

De wijk de Vergert moet van het gas af. Het college stelt voor om voor een elektrische oplossing te gaan met daarbij als voorkeurskeuze de warmtepomp. De wijk moet niet in 2030 van het gas af, maar pas op zijn vroegst in 2040. Inwoners krijgen zo meer tijd. Ze kunnen zelf kiezen wanneer ze aanpassingen doen. In de volgende fase (fase 3) kijkt de gemeente hoe ze inwoners kunnen helpen. Ze willen de mensen goed begeleiden bij de overstap.

Beslispunten

- 1.) De raad besluit dat all-electric de vervangende techniek wordt voor de overgang van de wijk de Vergert naar aardgasvrij.
- 2.) De raad besluit dat binnen de all-electric opties de lage temperatuur lucht-water-warmtepomp de voorkeursoplossing van de gemeente is.
- 3.) De raad besluit het oorspronkelijke doel om de Vergert in 2030 aardgasvrij te maken te verschuiven naar op zijn vroegst 2040.
- 4.) De raad besluit om in de volgende fase (fase 3) van het project te onderzoeken en uit te werken hoe inwoners begeleid kunnen worden in de warmtetransitie.

Aanleiding

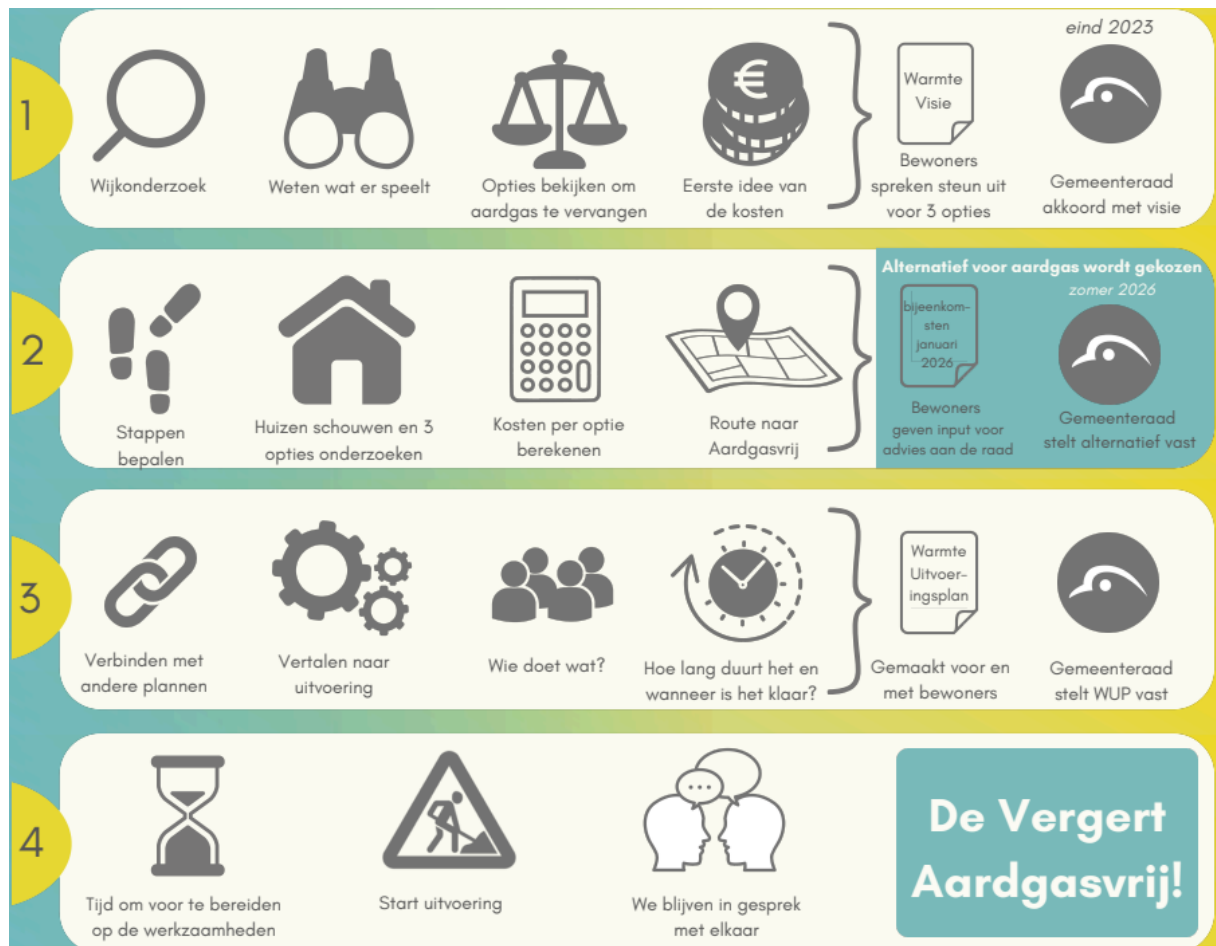
Nederland moet in 2050 een CO₂-neutrale gebouwde omgeving hebben, om aan Europese eisen te voldoen. Gemeenten spelen hierin een belangrijke rol om inwoners te ondersteunen in de overstap naar een toekomst zonder aardgas. Ook is het belangrijk om minder afhankelijk te worden van geopolitieke ontwikkelingen. De Vergert is een startwijk voor een toekomstbestendige aanpak. De volgende principes staan hierbij centraal:

- Duurzame verwarming;
- Betaalbaarheid voor inwoners;
- Uitvoerbaarheid voor betrokken partijen;
- Draagvlak en betrokkenheid van inwoners.

In de wijk de Vergert wordt samen met inwoners gewerkt aan een Wijkuitvoeringsplan om te bepalen hoe de wijk aardgasvrij kan worden. Aan het einde van fase 1 heeft de raad (raadsvoorstel 201647093) besloten om in fase 2 drie technieken verder te onderzoeken, samen met werkgroepen van inwoners. Er is gekeken naar de technische haalbaarheid en financiële betaalbaarheid (bijlage 2/3/4/5). Met de kennis van nu worden keuzes gemaakt en daarmee wordt fase 2 nu afgerond.

Planning

Voor het project de Vergert aardgasvrij is er, tot nu toe, gekozen om geen vast tijdsplan aan te houden, maar de tijd te nemen voor een kwalitatief goed resultaat. Bij een positief raadsbesluit kan fase 3 van het project starten. Het project hangt samen met het Energieprogramma. De ondersteunende maatregelen uit fase 3 worden naar verwachting in 2027 gerealiseerd, omdat het Energieprogramma uiterlijk op 1 januari 2028 wordt afgerond.

In **fase 1** hebben de inwoners van de wijk ingestemd met het voorstel om waterstof, warmtenet en all-electric verder te onderzoeken.

In **fase 2** is er gekeken naar technische haalbaarheid en financiële betaalbaarheid. We komen tot de conclusie dat all-electric de beste keuze is voor de Vergert (bijlage 2/3/4/5).

In **fase 3** gaan we verder uitwerken welke stappen er nodig zijn om de wijk klaar te maken voor de overstap naar aardgasvrij. Zowel de gemeente als de inwoners treffen voorbereidingen voor de overstap.

In **fase 4** gaan we daadwerkelijk de werkzaamheden uitvoeren om de wijk aardgasvrij te maken. Dit alles werkt toe naar het uiteindelijk loskoppelen van deze wijk van het gas.

Beoogd effect

Met dit voorstel kiest het college ervoor om de wijk De Vergert all-electric te maken, met de lage-temperatuur lucht-water-warmtepomp als voorkeursoptie. Tegelijkertijd wordt de deadline voor de aardgasvrije overstap verschoven van 2030 naar op zijn vroegst 2040. Dit geeft inwoners de tijd en ruimte om op hun eigen tempo maatregelen te treffen, terwijl de gemeente in fase 3 verder uitwerkt hoe zij hierbij optimaal kunnen worden begeleid.

Argumenten

1.1 All-electric heeft de voorkeur, omdat dit op de lange termijn de laagste individuele kosten heeft (bijlage 5).

Andere alternatieven die zijn onderzocht zijn waterstof en een warmtenet. Waterstof is minder duur in aanleg dan een warmtenet, maar duur in gebruik. Een warmtenet is duur in aanleg en vervolgens vergelijkbaar in stookkosten met het huidige aardgas. Een warmtepomp is het minst duur in aanschaf en vervolgens laag in stookkosten. Deze kosten zijn in vergelijking zo laag, dat de kosten van isoleren én aanschaf van de warmtepomp tijdens de levensduur terugverdiend worden. Deze individuele oplossing is dan ook de voordeligste keuze voor inwoners.

2.1 Lage temperatuur lucht-water-warmtepomp is de voorkeursoplossing van de all-electric opties voor de gemeente.

Deze warmtepomp wekt efficiënt warmte op en biedt een hoog comfort. Andere oplossingen, zoals een airco of infraroodpaneel, zijn minder efficiënt of verwarmen vaak alleen een deel van de woning. Vooral in combinatie met isolatie van de woning (wat bij elk alternatief een goed idee is, zelfs wanneer de woning nog gas gebruikt) is de lage temperatuur lucht-water warmtepomp het meest voordelige alternatief.

3.1 Het verschuiven van de overstap naar aardgasvrij in 2030 naar op zijn vroegst 2040 geeft inwoners meer tijd.

Hierdoor kunnen zij maatregelen spreiden, sparen en zich goed oriënteren op de juiste keuze voor hun woning. Ook kunnen zij gebruikmaken van natuurlijke momenten, bijvoorbeeld door glas te vervangen wanneer kozijnen onderhoud nodig hebben.

3.2 De gemeente kan projecten beter op elkaar afstemmen.

Dit is efficiënter en betekent minder overlast voor inwoners. Denk aan het combineren van werkzaamheden, zoals vervanging van riolering, verzwarend van het elektriciteitsnet en vervanging van bestrating. Deze werkzaamheden kunnen worden ingepland op het meest optimale moment, mogelijk al op zeer korte termijn.

3.3 Vanwege netcongestie is het nodig om eerst het elektriciteitsnet te verzwaken voordat alle woningen kunnen overstappen op een individuele oplossing.

Het elektriciteitsnet moet worden verzwakt, wat los staat van welk alternatief voor aardgas wordt gekozen. Deze verzwaring van het net is nodig om te voorzien in onze toekomstige elektriciteitsbehoefte. Wanneer er gekozen wordt voor de all-electric oplossing, neemt die behoefte verder toe. Hierdoor is het extra belangrijk dat het elektriciteitsnet eerst wordt verzwakt, voordat de overstap naar aardgasvrij kan worden gemaakt.

4.1 Met de activiteiten in fase 3 komt de gemeente tegemoet aan de zorgen en wensen van inwoners (bijlage 6/7).

Met deze activiteiten:

- Worden inwoners goed geïnformeerd, zodat zij een passende keuze kunnen maken;
- Wordt informatie over de overgang naar aardgasvrij laagdrempelig beschikbaar gemaakt;
- Worden mogelijkheden om kosten te verlagen in kaart gebracht;
- Wordt duidelijk wat 'haalbaar en betaalbaar' betekent en hoe dit wordt uitgewerkt.

Kanttekeningen

1.1 Een deel van de inwoners denkt dat een warmtenet door de gemeente wordt betaald en dat bij een individuele oplossing de kosten bij de inwoners liggen.

Dit is niet juist. In het onderzoek is gekeken naar de kosten per huishouden. Bij geen van de onderzochte technieken worden kosten door de gemeente betaald.

1.2 Het is mogelijk dat rijkssubsidies of andere omstandigheden in de toekomst veranderen, waardoor een individuele oplossing minder gunstig wordt.

We kunnen hier niet op wachten, omdat de opgave om woningen aardgasvrij te maken groot is. Daarnaast is te verwachten dat de omstandigheden op het gebied van individuele oplossingen in de toekomst juist ten gunste zullen ontwikkelen.

2.1 De warmtepomp is de voorkeursoplossing van de gemeente, maar een airco of infraroodpaneel is goedkoper in aanschaf.

Op lange termijn is de lage temperatuur lucht-water-warmtepomp financieel de beste keuze, maar op korte termijn zijn andere opties goedkoper. Het is daarom belangrijk dat de gemeente inwoners goed informeert over de voor- en nadelen van alle opties.

2.2 Als inwoners niet isoleren, is overgang naar een LTW minder gunstig.

Het isoleren van de woning levert zowel voordelen op in financieel opzicht als in comfort, ongeacht welke techniek wordt gebruikt om het huis te verwarmen. Door het combineren van isolatie met de warmtepomp, kunnen inwoners het meeste besparen op te lange termijn. Zonder isolatie neemt het comfort af en is de besparing op de energierekening lager. Daarom is het belangrijk om de komende jaren sterk in te zetten op isolatie.

3.1 Door het moment waarop de wijk van het gas af gaat uit te stellen tot op zijn vroegst 2040, kan het tempo in de wijk afnemen.

We merken in de wijk dat inwoners die graag de overstap willen maken, nu al een warmtepomp aanschaffen. Door de overstap uit te stellen tot op zijn vroegst 2040, geven we inwoners die de stap niet op korte termijn kunnen maken, meer tijd om alsnog de stap naar aardgasvrij te kunnen zetten. In de tussentijd blijven gemeente en inwoners werken aan voorbereidingen, zoals het verzwaren van het elektriciteitsnet en het isoleren van woningen.

Zonder duidelijke planning kunnen inwoners maatregelen uitstellen. Met de inzet van de aanwijsbevoegdheid kan duidelijkheid worden gegeven over wanneer de wijk van het gas af gaat. Een exacte datum is nog niet bekend, omdat dit wordt bepaald in het Energieprogramma dat uiterlijk op 1 januari 2028 gereed is.

3.2 Door van moment waarop wijken van het gas af gaan uit te stellen, ontstaat het risico dat de hele gemeente niet voor 2050 aardgasvrij is.

Inwoners kunnen al met de voorbereidingen starten om hun huis voor te bereiden op aardgasvrij. Zij doen dit op voor hen natuurlijke momenten. Door wijken gefaseerd tussen 2040 en 2050 aardgasvrij te maken, blijft de uitvoering haalbaar. De gemeente kiest er daarom voor om de beschikbare tijd zo goed mogelijk te benutten.

Financiële paragraaf

Alle geadviseerde activiteiten worden uitgevoerd binnen het projectbudget. Als de gemeente de aanwijsbevoegdheid inzet, moet zij een plan hebben voor inwoners die niet mee kunnen komen in de overstap naar aardgasvrij. Als bij de uitwerking keuzes worden gemaakt die leiden tot extra kosten, worden deze voorgelegd aan de raad.

Participatie en communicatie

Dit project is een startwijk en loopt vooruit op het Energieprogramma. Daarom is extra tijd en capaciteit ingezet voor participatie. Meer informatie staat in het participatieverslag (bijlage 8), het verslag van de inwonersavonden (bijlage 7) en de nieuwsbrieven van fase 2 (bijlage 9).

Voor inwoners is de overgang naar aardgasvrij een grote verandering, die tijd vraagt. Inwoners hebben verschillende behoeften en kiezen soms andere oplossingen. Daarom blijven we inwoners in fase 3 intensief betrekken en informeren, bijvoorbeeld via werkgroepen, bij de verdere invulling van het project.

Intergemeentelijke samenwerking

Er is op dit project geen intergemeentelijke samenwerking van toepassing.

Bijlagen

Nr.	Document-nummer	onderwerp	openbaarheid
1	201728120	Concept raadsbesluit	openbaar
2	201729557	Haalbaarheidsonderzoek warmtenet	openbaar
3	201729572	Vervolgonderzoek haalbaarheid warmtenet	openbaar
4	201729573	Uitkomsten berekeningen warmtepomp	openbaar
5	201729574	Betaalbaarheid warmtenet en warmtepomp	openbaar
6	201729575	Duiding input bewoners voor fase 3	openbaar
7	201729576	Verslag informatiebijeenkomsten de Vergert	openbaar
8	201729577	Participatieverslag fase 2 de Vergert	openbaar
9	201729578	Nieuwsbrieven Vergert Aardgasvrij	openbaar
10	201729579	Samen op weg naar een duurzaam Duiven Westervoort	openbaar
11	201729581	Betaalbaarheid waterstof	openbaar
12	201729582	Berekeningen waterstof	openbaar

Duiven, 9 juni 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

A.F. (Anton) van der Gaag
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester